

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2015 r. /znak: (...) – PT. 402. (...) (...) Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników J. C. (1) w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego od 1 lipca 2004 r. do 26 maja 2014 r.

W uzasadnieniu wskazano, że na podstawie dokumentacji uzyskanej w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, że J. C. (1) w okresie od dnia 25 października 2001 r. do dnia 31 lipca 2011 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych z tytułu zatrudnienia na 1/8 etatu u płatnika: FOTO CENTRUM M. C..

Jednakże w związku z tym, że w okresie do dnia 1 maja 2004 r. z ubezpieczenia społecznego rolników zwalniało wyłącznie zatrudnienie wykonywane w ramach stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru, mimo iż obowiązek ubezpieczenia pracowniczego istniał niezależnie od tego wymiaru, ubezpieczenie społeczne rolników ustaje dla J. C. (1) z końcem kwartału, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie temu ubezpieczeniu.

W dniu 14 czerwca 2011 r. J. C. (1) dokonał w Urzędzie Miejskim w P. wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, w dniu 30 czerwca 2011 r. złożył wniosek o zmianę wpisu w w/w ewidencji i od 7 lipca 2011 r. rozpoczął wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej podlegając wówczas ubezpieczeniom społecznym w ZUS z tytułu zatrudnienia. Organ dodał, że tym samym J. C. (1) nie spełnił warunków art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej J. C. (1) zawiesił od dnia 27 maja 2014 r.

Mając na względzie powyższe organ rentowy wskazał, że ubezpieczenie społeczne rolników dla J. C. (1) ustaje w okresie od 1 lipca 2004 r. do 26 maja 2014 r.

/decyzja – k. 213 akt KRUS/

Decyzją z dnia 30 września 2015 r. /znak: (...) – PT. 402. (...) (...) Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników J. C. (1) w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego od 17 sierpnia 2015 r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z uwagi na fakt, iż J. C. (1) na dzień wznowienia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej tj. 17 sierpnia 2015 r. nie spełnia warunku art. 5a ust. 1, gdyż podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie przez okres krótszy niż 3 lata (tj. od 27 maja 2014 r.), w/w ubezpieczenie ustaje od dnia wskazanego w decyzji tj. od 17 sierpnia 2015 r.

/decyzja – k. 215 akt KRUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożyła w dniu 13 listopada 2015 r. J. C. (2) reprezentowana przez adwokata i zaskarżyła w/w decyzje w całości. Przedmiotowym decyzjom zarzuciła naruszenie art. 7 k.p.a. i art. 77 §1 k.p.a. poprzez niedostateczne wyjaśnienie wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności, skutkujące uproszczoną oceną zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, iż wobec J. C. (1) ustało ubezpieczenie społeczne rolników w zakresie:

- ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego od dnia 1 lipca 2004 r. do 26 maja 2014 r. oraz od 17 sierpnia 2015 r.,
- ubezpieczenia emerytalno – rentowego od dnia 1 lipca 2004 r. do dnia 26 maja 2014 r. oraz od 17 sierpnia 2015 r.,

jak również ustał obowiązek opłacania składek za w/w osobę od 1 lipca 2004 r. oraz od 17 sierpnia 2015 r, podczas gdy z zebranego w ramach postępowania materiału dowodowego wynika wprost, iż nie ustały zarówno ubezpieczenie we wskazanym przez organ zakresie, jak i obowiązek opłacana przez J. C. (1) składek.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji.

/odwołanie – k. 2 – 6, k. 2 – 5 w aktach VIII U 3060/15/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań, podtrzymując stanowisko zajęte w skarżonych decyzjach.

/odpowiedź na odwołanie – k. 9 – 10, k. 8 – 9 w aktach VIII U 3060/15/

Postanowieniem z dnia 24 maja 2016 r. połączono sprawę VIII U 3060/15 ze sprawą VIII U 3059/15 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art. 219 k.p.c.

/postanowienie – k. 13 w aktach VIII U 3060/15/

Na rozprawie w dniu 26 października pełnomocnik wnioskodawców poparł odwołania, a pełnomocnik KRUS wniósł o ich oddalenie.

/protokół rozprawy – k. 37/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. C. (1) od dnia 22 stycznia 1999 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, jako domownik u swojego teścia A. H. prowadzącego gospodarstwo rolne o powierzchni 4,33 ha przeliczeniowego, a od 26 marca 2002 r. jako małżonek rolnika J. C. (2). W gospodarstwie uprawiane są drzewa owocowe i krzewy oraz warzywa i owoce. Ubezpieczony J. C. (1) cały czas pomagał żonie przy prowadzeniu gospodarstwa. Wykonywał takie prace jak: sadzenie drzewek, opryski drzewek.

/zgłoszenie do ubezpieczenia – k. 16 akt KRUS, decyzja z dnia 3 lutego 1999 r. – k. 18 akt KRUS, decyzja z dnia 12 kwietnia 2002 r. – k. 26 akt KRUS – k. 26, zeznania J. C. (2) – k. 36 - 37/

W zgłoszeniu do ubezpieczenia społecznego rolników z dnia 22 kwietnia 2010 r. J. C. (2) zgłosiła do w/w ubezpieczenia swojego męża J. C. (1) nie wskazała by podlegał on innemu ubezpieczeniu społecznemu.

/zgłoszenie – k. 52 KRUS, zeznania J. C. (1) – k. 37/

Z dniem 1 lipca 2011 r. J. C. (1) rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Przedmiotem działalności była działalność fotograficzna.

/zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej – k. 69g akt KRUS, zeznania J. C. (2) – k. 36 - 37 /

Decyzją z dnia 28 lipca 2011 r. stwierdzono spełnienie przez J. C. (1) warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu działalności gospodarczej.

/decyzja – k. 77 akt KRUS/

Decyzją z dnia 14 maja 2014 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników J. C. (1) od dnia 1 czerwca 2014 r. w związku z przekroczeniem rocznej kwoty podatku dochodowego za 2013 r. od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

/decyzja – k. 149 – 150 akt KRUS/

W dniu 28 maja 2014 r. J. C. (1) zgłosił się do organu rentowego celem zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego rolników przedkładając dokumenty potwierdzające, iż z dniem 27 maja 2014 r. zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej.

/zgłoszenie – k. 155 akt KRUS, wypis z (...) k. 154 akt KRUS, zeznania J. C. (2) – k. 36 - 37/

Decyzją z dnia 30 maja 2014 r. KRUS stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników J. C. (1) od 1 czerwca 2014 r.

/decyzja – k. 160 – 161 akt KRUS/

J. C. (1) z dniem 17 sierpnia 2015 r. wznowił wykonywanie działalności gospodarczej w dniu 17 sierpnia 2015 r.

/wypis z (...) k. 197/

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego złożyła wniosek m.in. do ZUS o podanie informacji o okresach podlegania J. C. (1) ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, o okresie i rodzaju pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego – po ustaniu ewentualnego zatrudnienia oraz czy J. C. (1) posiada ustalone prawo do świadczeń emerytalno – rentowych (od 1999 r.).

/wniosek – k. 198 akt KRUS/

ZUS II Oddział w Ł. w piśmie z dnia 23 września 2015 r. wskazał, że J. C. (1) od dnia 25 października 2001 r. do 1 lipca 2011 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu zatrudnienia na 1/8 etatu u płatnika FOTO CENTRUM, M. C..

/pismo – k. 210 – akt KRUS, zeznania świadka M. C. – k. 36, zeznania J. C. (2) – k. 36 – 37, zeznania J. C. (1) – k. 37/

W konsekwencji Kasa wydała w dniu 30 września 2015 r. /znak: (...) – PT. 402. (...).2015/ pierwszą z zaskarżonych decyzji, w której stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników J. C. (1) w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego od dnia 1 lipca 2004 r. do 26 maja 2014 r., a następnie w dniu 30 września 2015 r. /znak: (...) – PT. 402. (...).2015/ wydała drugą z zakwestionowanych decyzji, w której stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników J. C. (1) w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego od dnia 17 sierpnia 2015 r.

/decyzja – 213 akt KRUS, decyzja – k. 215 akt KRUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach KRUS załączonych do akt niniejszej sprawy oraz przedłożonych przez odwołującą, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł z urzędu żadnych powodów, ażeby tym dokumentów odmówić waloru wiarygodności i wartości dowodowej oraz zeznań świadka M. C. oraz J. C. (2) i J. C. (1). Sąd odmówił wiary wnioskodawcom co do faktu, że nie wiedzieli oni, iż z uwagi na fakt, że J. C. (1) podlegał w okresie od 25 października 2001 r. do 31 lipca 2011 r. ubezpieczeniom społecznym w ZUS z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nie mógł podlegać jednocześnie ubezpieczeniu społecznemu rolników. Przeczy temu chociażby zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego rolników z dnia 22 kwietnia 2010 r., w którym J. C. (2) zgłosiła swojego męża J. C. (1) do ubezpieczenia w KRUS i zataiła informację, że podlega on ubezpieczeniu w ZUS jako pracownik. Gdyby J. C. (2) nie wiedziała o zakazie podwójnego ubezpieczenia zapewne w zgłoszeniu podała by prawdziwą informację tzn., że J. C. (1) jest zatrudniony od 25 października 2001 r. jako pracownik w wymiarze 1/8 etatu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania okazały się nieuzasadnione i jako takie podlegają oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było podleganie przez J. C. (3) ubezpieczeniom społecznym rolników w okresie od dnia 1 lipca 2004 r. do dnia 26 maja 2014 r. oraz w okresie od dnia 17 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy zważył, iż w myśl art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 277 ze zm.), ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, **jeżeli osoba ta nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu** lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Na wniosek powyższym ubezpieczeniom podlega rolnik, jeżeli działalność rolnicza stanowi stałe źródło jego utrzymania, a także osoba, która będąc rolnikiem przeznaczyła grunty prowadzonego gospodarstwa rolnego do zalesienia na zasadach określonych w odrębnych przepisach (art. 7 ust. 2 ustawy).

Natomiast stosownie do art. 16 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy, ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny. Przepisów ust. 1 w/w artykułu nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (art. 16 ust. 3 ustawy). Na wniosek powyższym ubezpieczeniom podlega rolnik podlegający ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu w pełnym zakresie, jeżeli złożono wniosek o objęcie go ubezpieczeniem emerytalno-rentowym (art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy).

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż odwołujący w okresach, których dotyczą obie zaskarżone decyzje prowadził gospodarstwo rolne - organ rentowy nie kwestionował powyższych okoliczności. Podstawowe warunki dla objęcia zainteresowanego ubezpieczeniem społecznym rolników zostały zatem spełnione.

Powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, nie jest jednak wystarczające dla ustalenia uprawnień odwołującego do włączenia do ubezpieczeń społecznych rolników, albowiem jak jasno wskazują przepisy art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczeniom tym podlega rolnik, jeżeli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty, albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W myśl art. 6 pkt 13 w/w ustawy, w brzmieniu obowiązującym do 1 maja 2004 r., przez osobę podlegającą innemu ubezpieczeniu społecznemu rozumie się osobę będącą pracownikiem zatrudnionym w wymiarze czasu nie niższym niż połowa wymiaru obowiązującego w danym zawodzie albo objętą innymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub zaopatrzeniu emerytalnym.

Zaś od dnia 2 maja 2004 r. przez osobę podlegającą innemu ubezpieczeniu społecznemu rozumie się osobę podlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych lub objętą przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym.

Ubezpieczeniu społecznemu w ZUS podlegają natomiast m. in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.) są pracownikami a także osoby fizyczne, które zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 pkt 5 w/w ustawy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą. Osoby będące pracownikami i osoby prowadzące działalność gospodarczą w myśl art. 12 ust. 1 w/w ustawy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Pracownicy podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu (art. 11 ust. 1). Natomiast osoby prowadzące działalność gospodarczą podlegają dobrowolnie na swój wniosek także ubezpieczeniu chorobowemu (art. 11 ust. 2). Obowiązek ubezpieczenia trwa w przypadku pracowników od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku (w myśl art. 13 pkt 1 ustawy), a w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą - w myśl art. 13 pkt 4 ustawy - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, przy czym przepis w tym brzmieniu

obowiązuje od dnia 20 września 2008 r., tj. dnia wejścia w życie ustawy z dnia 10 lipca 2008 roku o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 141, poz. 888).

Zdaniem Sądu Okręgowego, zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nakazywał przyjąć, iż zgodnie z informacją uzyskaną od ZUS II Oddział w Ł. J. C. (1) w okresie od dnia 1 lipca 2004 r. do dnia 26 maja 2014 r. pozostawał w stosunku pracy w wymiarze 1/8 etatu z płatnikiem FOTO CENTRUM, M. C. i z tego tytułu w/w okresie jako pracownik podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu w ZUS. Tym samym słuszną jest pierwsza zaskarżona decyzja KRUS z dnia 30 września 2015 r. stwierdzająca ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w przypadku J. C. (1) od dnia 1 lipca 2004 r. (po zmianie w/w przepisu art. 6 ust. 13 od 2.05.2004 r.) do 26 maja 2014 r.

Dodać należy, że okoliczność ta została ustalona przez KRUS dopiero po wszczęciu postępowania wyjaśniającego na skutek pisma ZUS z dnia 23 września 2015 r. Skarżąca J. C. (2) nie poinformowała wcześniej KRUS o tym, że J. C. (1) w okresie od dnia 1 lipca 2004 r. do dnia 26 maja 2014 r. pozostawał w stosunku pracy w wymiarze 1/8 etatu z płatnikiem FOTO CENTRUM, M. C..

Zgodnie zaś z treścią art. 3 a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ubezpieczenie to ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w stosunku do odwołującego nie znajdzie wreszcie zastosowania - w świetle wszystkich wyżej przytoczonych okoliczności faktycznych - dyspozycja przepisu art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu obowiązującym od dnia 2 maja 2004 roku, zgodnie z którym rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie co najmniej 3 lata, podejmuje pozarolniczą działalność gospodarczą nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu. Skoro bowiem odwołujący nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od dnia 1 lipca 2004 r. do 26 maja 2014 r. a rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej od dnia 17 sierpnia 2015 r., przeto nie została zatem spełniona przesłanka czasowa wyprzedzenia tytułu do rolniczego ubezpieczenia społecznego przed tytułem do powszechnego ubezpieczenia społecznego (prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej), tj. podlegania przez co najmniej 3 lat nieprzerwanie ubezpieczeniu rolniczemu w pełnym zakresie z mocy ustawy przed rozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej. Ubezpieczony podlegał bowiem ubezpieczeniu społecznemu rolników dopiero od 27 maja 2014 r.

Należy w tym miejscu podkreślić, że w zaistniałym przypadku rolniczy organ rentowy jest uprawniony do wydania decyzji korygującej z mocą wsteczną uprzednio ustalony bezpodstawnie tytuł rolniczego ubezpieczenia społecznego - art. 5a, art. 7 ust. 1, art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (wyrok SN z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 312/07). Organ ten jest również uprawniony do wydania decyzji korygującej z mocą wsteczną wcześniej ustalony bezpodstawnie tytuł rolniczego ubezpieczenia społecznego jeżeli ujawni fakt podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, a następnie brak 3-letniego nieprzerwanego ubezpieczenia rolniczego, jest władny wydać decyzję korygującą z mocą wsteczną (porównaj wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2007 r., III UK 39/07). Co więcej, decyzja taka mogłaby zostać wydana także w sprawie rozstrzygniętej prawomocnym wyrokiem, bez potrzeby wznowienia postępowania sądowego (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 r., II UZ 79/03).

Wobec rozpoczęcia prowadzenia przez J. C. (1) działalności gospodarczej z dniem 17 sierpnia 2015 r. bez jednoczesnego spełnienia koniecznej przesłanki wymaganej prawem co najmniej trzyletniego nieprzerwanego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy, nigdy de facto nie było podstaw prawnych do tego, aby odwołujący pozostał objęty ubezpieczeniem społecznym rolników pomimo podjęcia przez niego prowadzenia działalności gospodarczej. Ostatecznie zatem wydaną w tym zakresie skarżoną przez J. C. (2) decyzję KRUS z dnia 30 września 2015 r. stwierdzającą, iż ustało ubezpieczenie społeczne J. C. (1) od dnia 17 sierpnia 2015 r. tj. z datą wsteczną Sąd Okręgowy uznał za w pełni słuszną i zgodną z prawem.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy obydwu odwołań J. C. (2) jako bezzasadne oddalił, o czym orzeczono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi skarżącej.

K.K.W.